

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2004 - Nr. 12.

VRAGEN van de PvdA van mevrouw J. Kinds en de heer F. de Vries betreffende doorbetaling woonlasten bij korte detentie via bijzondere bijstand.
(Binnengekomen: 11 februari 2004.)

Sinds 2000 hebben gevangenen nog maar recht op één uitkering: de AOW-uitkering wanneer iemand 65 jaar of ouder is. In februari 2003 heeft staatssecretaris Rutte een brief gericht aan de directeurs van sociale diensten in Nederland dat de verlening van bijzondere bijstand voor de vaste lasten ten behoeve van het aanhouden van woonruimte tijdens detentie niet langer mogelijk is. Op het eerste gezicht lijken de maatregelen om gedetineerden in gevangenschap niet langer een uitkering te verstrekken zeer billijk. Wie herinnert zich niet de massale verontwaardiging toen bleek dat de moordenaar van Gerrit Jan Heyn na zijn detentie bleek te beschikken over zeven ton (guldens) vanwege een doorlopende WAO-uitkering. Echter deze maatregelen hebben met name voor kort gestraften een keerzijde. Doordat zij na de detentie geen woonruimte meer hebben dreigen veel ex-gedetineerden in een neergaande spiraal te komen. Dit heeft niet alleen nadelige gevolgen voor de persoon in kwestie maar ook voor de samenleving: de samenleving krijgt een zwerver terug die niets meer te verliezen heeft. Een bepaald slechte start voor resocialisatie! In de Open forum pagina van de Volkskrant van 13-01-2004 verscheen over dit onderwerp een artikel van Gert Schout, adviseur van verschillende (overheids)instellingen op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg. Hij schrijft dat met name verslaafden en probleem-kluwen-klienten die na een korte detentie hun woning verliezen zich melden bij de maatschappelijke opvang voor bed, brood en bad. Op dit moment is de druk op de maatschappelijke opvang hoog en de opvang raakt steeds verder verstopt omdat deze opvang voor velen een permanente opvang is geworden. De instroom van ex-gedetineerden zal alleen maar bijdragen aan die verstopping. In verschillende beleidsdocumenten zowel bij het Rijk als de gemeente Groningen wordt het belang van preventie van dakloosheid aangemerkt als middel om verstopping van de maatschappelijke opvang tegen te gaan. Daarom is het ook verbazingwekkend dat er nu door de staatssecretaris een maatregel is ingesteld die dakloosheid vergroot en de kosten van maatschappelijke opvang opdrijft. De PvdA fractie betreurt dit zeer. Zowel voor de persoon die het betreft als voor de maatschappelijke gevolgen van dit besluit. Wij zouden het toejuichen wanneer de bijzondere bijstand voor de vaste lasten ten behoeve van het aanhouden van woonruimte tijdens korte detentie (weer) mogelijk zou worden.

Op basis van het vorenstaande hebben wij de volgende vragen:

1. Kan het College ons informeren over het aantal cliënten bij de dienst SOZawe die kort gedetineerd zijn geweest het afgelopen jaar en waarbij deze personen door het stopzetten van de uitkering dakloos zijn geworden?
2. Zijn er gegevens bekend bij de hulpverleningsinstellingen dat mensen dakloos zijn geworden, of dreigen te worden na terugkeer in de maatschappij na detentie?
3. Is er een toename van mensen die kort gedetineerd zijn geweest bij de dak- en thuislozen instellingen in de stad?
4. Is er een toeloop naar de dagopvang die postadressen verstrekt?
5. Indien er inderdaad een toename van dak- en thuislozen in de stad is doordat de woonlasten bij korte detentie niet meer via de bijzondere bijstand worden betaald, bent U dan bereid met de staatssecretaris over deze ongewenste gevolgen van zijn maatregel te gaan praten?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 2 maart 2004.

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft vorig jaar naar aanleiding van een onderzoek van de Inspectie Werk en Inkomen naar gemeentebesturen toe aangegeven dat het in strijd is met de wet om bijstand te verstrekken aan mensen die in detentie verblijven, tenzij er sprake is van zeer dringende redenen, c.q. "acute levensbedreigende omstandigheden". Uit het onderzoek bleek dat veel gemeenten, waaronder de gemeente Groningen, bij wijze van uitzondering, indien andere oplossingen niet mogelijk bleken, bijzondere bijstand verstrekten voor de woonlasten in geval van kortdurende detentie. Daarmee was het mogelijk dat een gedetineerde zijn of haar woonruimte kon aanhouden en konden problemen na afloop van de detentie worden voorkomen.

Het standpunt van de staatssecretaris heeft ertoe geleid dat wij vorig jaar hebben besloten het tot dan geldende beleid van de gemeente Groningen ten aanzien van bijstandsverlening aan gedetineerden in geval van het aanhouden van de woning te beëindigen. In plaats daarvan hebben we besloten als uitgangspunt te hanteren dat bijstandsverlening aan gedetineerden niet mogelijk is. Slechts bij zeer dringende redenen in verband met de gezondheid van een belanghebbende, en na een strikt individuele toetsing, is bijstandsverlening van beperkte duur mogelijk (maximaal 12 maanden). Aanvragen daartoe worden slechts in behandeling genomen wanneer die door de reclassering en de bureaus sociale dienstverlening binnen het gevangeniswezen namens een belanghebbende zijn ingediend.

Dit gewijzigde beleid in de gemeente Groningen is ingegaan per 1 oktober 2003. Daarbij bleef het "oude beleid" nog gelden voor die mensen die vóór 1 oktober 2003 in detentie zijn gegaan en voor die tijd een beroep hadden gedaan op het toen geldende beleid.

Het is onze intentie om een half jaar na invoering van het nieuwe beleid, dus per 1 april 2004, te gaan onderzoeken hoe dit beleid uitpakt. Wij willen bij dit onderzoek betrekken de vragen die u heeft gesteld. Daartoe zullen wij contact opnemen met een

aantal instellingen. Het heeft naar ons oordeel pas zin de effecten in kaart te brengen wanneer het nieuwe beleid enige tijd van kracht is. Over de resultaten van dit onderzoek zullen we u informeren, en daarbij ingaan op de door u gestelde vragen.